

ובאמת כר"מ העתיק דין המשנה לענין יוחסין, אבל הוא ר"ל מפרש לה בקדשי הגבול, וגם ר"י לא פליג עליה בזה, ואפי' למ"ד דר"ל מוקי מחי' כר"מ ואין קו"ל כרבי דאזכר מביאן אכתי שמעין דעדות אב מיהא בעינן, וכג"ל ס"י ג' כ' דכר"מ גרס כן בגמ' ודוחק דכיה לו גירסא אחרת מכל ספרי ראשונים בשינוי גדול.

(ז) למש"נ לעיל מבואר דיוחסין חלוק מתרומה צ"י דברים, אחד, בעדותו, דבתרומה נאמן ע"א ולפעמים מסל"ת וקטן שהגדיל, וזיוחסין צ"י עדים, ג, ביחוס אב דבתרומה סגי בחזקה בעלמא שאביו כהן, וזיוחסין בעינן עדים שהוא מצני צניו של אהרן דכיינו שאחד מאבותיו ידוע לנו ששימש ע"ג המזבח, ג, ביחוס אב דבתרומה א"ל דדיקה כלל, ולפעמים נריך דדיקה אמו לחוד, וזיוחסין בעינן ד' אמהות, ופלוגתא דמעלין מתרומה ליוחסין נוגעת בהעלאה לתרומה בכל אלה ג' דברים דלמ"ד מעלין נריך בתרומה כל דקדוקי יוחסין, אף שלא הזכיר בגמ' רק לענין ע"א, כ"ה לאינן וכמבואר ברמב"ם דתורומה דאורייתא דינו כיוחסין מבוס דפסק מעלין מתרומה ליוחסין.

לעתידי לבא לא יכ"ה לנו כהנים מיוחסין משום חשש זרות דכרי כיינו מעלים ע"פ עמלו וע"פ ע"א לנ"כ ולתרומה דרבנן, ולענין יוחסין נריך יחוס בעדות שהוא מזרע אהרן, ומשום חשש חללות לנריך דדיקה אמהות ולא סגי בחזקה של גולה, וגרסה דלענין חשש חללות סגי בדדיקה ד' אמהות וכדחנן במח' קדושין ע"י א' זה סגי אף לענין יוחסין, וכמס"כ ת"י שם ואם דדיקה זו לא מהני לא תמלא אשה כשרה לענין יוחסין, אבל לענין עדות אבות הבהוה לריבין אנו לאליהו שיגלה, אבל יש לעי' דהא אמרינן דחללים שנטעמו נטעמו, ואין אליהו עתיד לגלות, ואפי' לענין חללים וכמס"כ לעיל ס"י א', וכיון שאין כשרין עד שיאמר אליהו שכן כהנים לא מקרי נטעמו ואין יאמר על הלל שהוא עבד, וי"ל דשפיר מקרי נטעמו כיון שאין אנו חוששין לחללות, ולענין זרות יאמר אליהו אמת, וגרסה דעד ד' אמהות לא מקרי נטעמו דכל מלות חכמים צדיקה מפקשה מדין נטעמו, וגרסה דאז מלוה לגלות וכל מה שאסרו לגלות משפחות הוא בטעמיש שקדם ד' אמהות, וצ"ה נחיש מה שהקשינו לעיל ס"י א'.

והנה מבואר בגמ' דע"א מביאן מה"ת לענין תרומה וגרסה דכ"ה לענין יוחסין ורק מדרבנן החמירו במעלה יוחסין, ואפשר דגם הוא עמלו נאמן מה"ת והא דאינו נאמן משום שבת כהונה אינו אלא מדרבנן, ולדין דמאימנין ל"י ע"פ עמלו משום שאין לנו תרומה, ולענין כ"ה וקריאה בתורה אינו חשוד לשקר, יש מקום לומר דמעלין ממנה אה"כ ליוחסין כיון דנשעש שאמר לא היה נוגע אבל זה אינו דלא עדיף מע"א דלא סגי לענין יוחסין, ומי"מ אינו אלא מדרבנן ולא מה"ת, ואפשר דבליכא כהן אחר לא בעמידו חכמים דצריכס, [ע"י שביעית ס"י ה' ב"א ר"ה], [א"ה], ע"י נקי ס"י ג'], לכן צו"ה"ז אי איתיהיב רשות להקריב ק"פ אין לבטל צביל שאין לנו כהן מיוחס וסגי בדדיקה ד' אמהות, אף שאין לנו יחוס אבות עד כהן שצד, ואפשר דבעמידו חכמים דצריכס אף כה"ג, ושמענו שדנו צ"ה רבותנו אחרונים ז"ל ועוד דנו משום חסרון חללת לאבנט.

(ח) כתובות כ"ד צ"י במה הייחס אוכלים בגולה פ"י, בקדושין ס"ט צ"י מבואר דהשש הוא משום חללות, ואפשר דמשום זרות לא חששו דהיו ידועים שהם מזרע אהרן וכדכתיב ומצני הכהנים, אלא משום יחוס אמהות חששו, ומבואר בסוגי' שם וכן פרש"י שם דכהן חשוד לישא בתן, ואע"ג דלשיטת רש"י אין חוששין ליוחסין אלא במי שאין משפחתו ידועה וחוששין משום מעלה יוחסין דלמא הוא פסול ידוע במקומו, אבל מי שידענו משפחתו אין חוששין לו בלא ערעור, הכא חסרון כתבי יחוסן היכה כערעור על הכשורן וכמס"כ ת"י ובשעמ"ק, ויש לעי' אכתי ליצדקו צ"י אמהות וכדן משפחה שקרא עליה ערעור, וי"ל דכיה חשד וספק באמהות א"י שזכ ערעור גס על דורות הקדומות וככ"ג לא מהני דדיקה ד' אמהות, והנה מבואר בסוגין דהיו נושאין כפייהן ואוכלין תרומה

לפ"ז איך יתפרש צרייתא בגמ' כ"ה א' חזק לכהונה כ"ה ואכילה הלה, דאי אפשר לפרש לענין יוחסין דהא רבנו פסק אין מעלין מנ"כ ליוחסין, וע"כ כדמשני בגמ' דמעלין מתרומה דרבנן לתלה דאורייתא, וכבר הקשו ת"י כ"ה צ"י ד"ה נאמן, איך מעלין מתרומה דרבנן לתרומה דאורייתא כיון דלתרומה דרבנן סגי במל"ת ובדאורייתא לא סגי בכה"י, ופירשו דתרומה צו"ה"ז דינו כתרומה דאורייתא, אבל לדעת הרמב"ם קשה, ומיכ"ה מה שהכריחו ת"י שם דמתרומה צו"ה"ז מעלין למ"ד מעלין מתרומה ליוחסין מהא דר"י אית ל"י צ"י יו"ד תרומה צו"ה"ז דרבנן ומי"מ אי לאו דחולקין לעבד בל"י היו מעלין, וי"ל דל"ק לדעת רבנו וכמס"כ לעיל דר' יוסי ור' יהודה צמעלין מתרומה לתרומה פליגי, וגם עיקר הדבר דר' יוסי סבר אין מעלין משום דחולקין ל"ע מהיכי הכריחו זה רבותינו בת"י דאפשר דר' יהודה סבר תרומה צו"ה"ז דאורייתא, ואפשר מהא דר"א צריי דבעיד להעלות לכהונה דלא ידע דבאתרי' דר"י חולקין ובדאי ידע דר"י ס"ל אין מעלין מתרומה, ולא היה מעיד נגד דעת אביו, ובלא"ה אי אפשר להעלות ממקומו של ר' יוסי כיון דבמקומו מעלין ע"פ ע"א כיון דסבר תרומה צו"ה"ז דרבנן, אבל קשה ק"ה איך לא ידע דבאתרי' דאזכר חולקין, ואי לא ידע דבאתרי' דר"י אין חולקין מה תועלת בעדותו, ואפשר לפרש דסבר במקום שראה נוכחין כ"י יהודה, וי"ע.

(ה) שם ה"צ איזכר כהן מיוחס כ"י ופלוני בן פלוני הכהן עד איש שא"ל דדיקה כ"י, בדדיקה זו ודאי לא סגי דהא אכתי לא נבדקו האמהות, ותנן קדושין ע"י א' הנושא אשה בודק כ"י ופסקה רבנו פ"י"ט כ"ה"ת, וקתני סיפא אין בודקין מן המזבח ולמעלה, אלאמה דכהן כבר בודק גם באמהות, וכן חנן בהדיא שם ע"פ צ"י דכהן מיוחס נריך ראי' על האשה ופסקה רבנו לקמן, ואי נבדקו ד' אמהות אפשר דסגי בכה"י וא"ל תו דדיקה דורות עד מי ששימש ע"ג המזבח, וגרסה דעת רבנו דלא סגי דדיקה ד' אמהות אלא לענין חשש פסולות וחללות, אבל אכתי איכא לספקי דלמא ישראל הוא שעלה לכהונה על פי עד אחד, ולזה לא סגי אלא בעדים שהוא מצני צניו של אהרן הכהן, או מצני צניו של מי ששימש על גבי המזבח, וזהו בכלל מה שאמרו אין מעלין מתרומה ליוחסין, וכי היכי דלא סגי בדידי' במה שאכל תרומה כ"ה לא סגי באזכרה, ובאמת צ"י גם דדיקה אמהות ולא הזכירה רבנו שסמך על מס"כ ה"י ור"י דין דדיקה האשה, ואפשר דא"ל דדיקה ד' אמהות אלא אמו בלבד שזינה פסולה לכהונה ומי"מ אין בודקין מן המזבח ולמעלה אע"ג דבמקום ערעור נריך דדיקה ד' אמהות וזיוחסין מזבח אין בודקין רק אמו, דמהמח' זכירות ודקדוק כב"ד אין שכיח כלל פירוש פסולין במיוחסין, ולפ"ז מדוקדקין כל דברי רבנו ז"ל.

(ו) למ"ד אין מעלין מתרומה ליוחסין וכן בתרומה דרבנן לכו"ע, נראה לכאורה דא"ל דדיקה אמו וכדן כל המשפחות בחזקת כשרות, כיון שאינו בכלל דוכן, וכן פרש"י בחזקות כ"י א', ד"ה בנכסי אביו, וכן כתב המ"מ פ"ב מה' א"ב ה"י"צ צ"ס הראב"ד, וכן משמע בסוגי' שם דקאמר ופק עלי קל' כ"י משמע דבלא קל' א"ל עדים, אבל קשה לפי זה הא דחנן קדושין ע"פ צ"י ונריך ראי' על האשה ועל הכהנים ור"ל מפרש לה בקדשי הגבול, אבל לא ליוחסין, ושמעין דגם בקדשי הגבול נריך דדיקה אמו, וכן מוכח בגמ' כ"ה צ"י בפלוגתא רבי ור"ה אי אביו מביאן, אלאמה אע"ג דאביו כהן נריך עדות על אמו, ובמ"מ שם כ' צ"ס הראב"ד דבא הוא ובניו ממדנכ"י נריך ראי' ומשמע דס"ל דנשא אשה במקומו אמרינן דא"ל ראי' דמסחמא כשרה נשא אבל נשא במדנכ"י חיישינן לפסולה, ונריך ראי' גם לתרומה וי"ע.

והרמב"ם שם בע"י כ' דאם הוחזק אביו כהן או שיש צ"י עדים שאביו כהן גם הוא כהן וא"ל עדות על אמו, אבל אי ע"א מעיד על אביו שכהן כהן נריך עדות גם על אמו, וע"ס דין זה אין מוצן לן, וגם קשה לפ"ז פלוגתא דרבי ור"ה כיון דאביו כהן נמה נריך עדות על אמו, ואין לומר דאינו נאמן לומר שהוא בנו, דכרי אס אינו בנו הוא ע"א בעלמא ולמה נחשד לשקר, וגם מחי' קדושין דמיידי בכהן מיוחס למה נריך עדות לתרומה,